

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București.
Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Se întoarce foaia.

De două zile încoace ear' un curent neașteptat în ziaristica maghiară. Șovinismul maghiar pare a fi în agonie. Luptă pe moarte a vieții între dînsul și între mîntuirea sănătoasă.

Nici mai mult nici mai puțin, organul de „externe“ al guvernului unguresc, „Pester Lloyd“, este în fruntea ziarilor ungurești, care de vre-o două zile ear' au început a vedea altfel de cum au văzut până acum cestiunea Românilor din țările aparținătoare Coroanei ungurești.

Cetitorii noștri au ocaziune încă în numărul prezent a cunoaște cum cuprinde „Pester Lloyd“ acum cestiunea Românilor din statul unguresc. Și în punctul acesta oficiosul tipărit pentru străinătate în limba germană, este o total altfel de cum era când despre *Walachi* vorbim cu dispreț.

Sînt o mulțime de însușiri bune ale Românilor, pe care mai înainte oficiosul budapestan nu le cunoștea, ear' acum le cunoaște și le știe aștepta. O mulțime de cauze, pentru care Români trebuie să fie nemulțumiți, știe „Pester Lloyd“, pe care mai înainte nu le știa. Ear' dacă le știa, le denatură și tot Români trebuia să fie cei răi și de vină, ba chiar „trădători“ de patrie.

Terminul acesta greu și nemeritat din partea Românilor nu-l mai vedem în șirele unui articol lung al guvernamentalului „Pester Lloyd“.

Români sînt patrioți buni și nu sînt de vină, dacă nu simt nici o atracție către Maghiari. De vină sînt aceștia, pentru-că nu se știu purta cum se cade cu Români. Maghiarii la toate ocaziunile sînt respingători și nu știu decât să suspecteze pe Români de patrioți răi, fără a-i putea și dovedi că sînt patrioți răi.

Funcționarii maghiari sînt ei înșiși pedeca la înțelegerea cu poporul român, fiindcă nu știu vorbi cu acesta. Și totuși se pretinde, ca Români să aibă încredere într'înșii.

Pe terenul economic lucrurile merg și mai rău. Români, mai ales în Transilvania, sînt maltratați de organele administrației politice, încât trebuie să iee lumea în cap și să-și caute altă patrie, unde se poate lucra și câștiga cele de lipsă pentru existență. Să se

mire omul, dacă în sinul poporului român se manifestează nemulțumire?

Organul oficios, care mănecă dela rezoluțiunea Făgărășenilor, așteptată și de noi după merit la timpul seu, află ridicole și consecuentele din premisele acelor. Fiindcă după aceeaștă unguresc ar trebui să distrugă statul român, dacă vrea să-și asigure existența.

Făgărășenii de astăzi vor să demonstreze, că ei printr'o ficțiune s'au pus în locul acelor, care oare-când au regenerat Țeara-Românească dela Dunăre, și că nu sînt urmași ai acelor nici într'o privință. Adunați din toate părțile țerii și dând la o parte pe adeverații moșteni ai Făgărășenilor, n'au nici idee de adevăratul sentiment al populației originale din Făgăraș și din districtul Făgărașului.

De aceea oficiosul de frunte al guvernului unguresc advertează pe „mîntuitorii patriei“ dela Făgăraș, și le spune că sînt alții, care sînt chemați a deslega problema mîntuirii patriei și cestiunea naționalităților.

Bieții Făgărășeni! Au pățit-o și ei cu guvernul unguresc, ca asinul din fabulă, care a sărit și el odată cu labele pe stăpânul seu, în speranța că și pe el are să-l desmerde ca pe cănele de predilecție. Însă în loc de bucurii bune a fost croit bietul cu băta de-i răsunau spatele. Odată au voit și Făgărășenii să facă un lucru „înțelept“ și nu li-a succedat...

Însă oare ce va să zică ciomăgeala neașteptată guvernamentală, aplicată fără cruțare pe spatele politice ale municipalității din înțutul lui Radu Negru? Se vor afla și de aceea, care se vor bucura zicînd, eată că a început a se întoarce foaia. Dela șovinismul fanatic maghiar, de care suferim, nu este tocmai de mult de atunci, și înțeleptul de astăzi, guvernamentalul „P. Lloyd“, ne aflăm trecuți la vederi politice sănătoase.

Este firea Românilor mai cugetătoare, care nu-l lasă să se entusiasmeze la momentul de ori-și-ce. Fie și ceva ce se-i placă, când vine așa repentin, el stă și se cugetă, punîndu-și întrebarea: oare va fi de bine sau de rău?

Și dacă e să se entusiasmeze o face numai atunci, când a câștigat convingerea, că dela entusiasmul n'are să se pomenească la decepțiune, la delusionare.

Știind deci Românil că o rîndunea încă nu face primăvara și că „Pester Lloyd“ este o giruetă sus pe edificiul guvernului unguresc, va să numai decât și că un articol în coloanele sale încă nu arată timpul politic. Cel mult, dacă arată din care parte vine curentul cel mai puternic politic.

Căci cine garantează că girueta, care arată acum curentul cald despre Mează-zi, peste câteva minute nu va arăta alt curent despre Vest sau despre Ost și în fine chiar unul rece despre Mează-noapte?

Nu, nu. Orbește nu ne putem încrede în ori-și-care fenomen. Mai ales în fenomene, care ca și norii expuși vînturilor se schimbă în tot momentul.

Cu toate acestea, dorința noastră și a tuturor Românilor ar fi, ca să se întoarcă foaia. Însă să se întoarcă spre bine. Să se întoarcă spre bine statornic și salutar pentru Români și pentru toți cetățenii din patrie.

Pentru întoarcerea foii spre binele adevărat se cere însă, ca atît cei dela „Pester Lloyd“, cît și dela cealaltă presă a cetățenilor maghiari, să iee lucrul mai serios de cum le este obiceiul. Să studieze raporturile din patrie și dintre locuitorii ei de ginți diverse după exigențele patriei și ale locuitorilor ei.

Șovinismul maghiar nu ajunge, ba din contră, el este foarte pernicios, nu numai pentru patrie în general, ci și pentru naționalitățile nemaghiare în general și în special și anume chiar și pentru naționalitatea maghiară.

Pentru-că, dacă n'ar fi preocupățiunea șovinistă, ar trebui să recunoască toți Maghiarii, că ei prin atitudinea lor în douăzeci-și-șese de ani n'au făcut alta decât au întărit spiritele și au umblat să devalveze patriotismul între cetățenii statului.

Dacă manifestațiunea lui „P. L.“ din numărul seu de Duminecă este sinceră și fără de *reservatio mentalis* pentru alte timpuri mai favorabile tendențelor de maghiarizare, atunci noi i-am zice: numai înainte pe cărarea aceasta, fără de a se oprî la frase frumoase și a atingerea unor casuri interesante, dar' de mai puțină importanță.

Cu apă rece să nu se încerce nici guvernul, nici nimenea dintre compatrioții maghiari a îmbăta pe Români. De altă parte să nu uite, că au vătămă pe Români la 1865 și de atunci

vătămările s'au continuat, prin crearea multor legi în detrimentul Românilor și al tuturor naționalităților nemaghiare, afară de Ovrăi, care bucuros se identifice cu Maghiarii.

Ciomăgirea guvernamentală a Făgărășenilor n'are să fie de nici un folos pentru nimenea, dacă guvernul, dacă Maghiarii peste tot nu se vor nisul a contribui la întoarcerea foii de așa, ca vieată constituțională să fie în realitate pentru toți cetățenii patriei și nu numai privilegiu pentru unii și *pictus masculus* pe hîrtie pentru alții.

Proiectul de lege asupra căsătoriei civile va fi prezentat de ministrul justiției în parlament pe la mijlocul acestei săptămîni. „Pesti Hirlap“ află, că în motivarea proiectului de lege se cuprinde și răspunsul ministrului dat M. Sale. Totodată ministrul de culte și instrucțiune publică va prezenta un proiect de lege asupra schimbării cătorva dispozițiuni din art. de lege 53 din 1868; aceste schimbări se vor referi nu numai la §. 12, ci și la §. 14 al numitei legi.

„Pester Lloyd“
despre

adresa Făgărășenilor.

În numărul seu din 19 Noembrie ziarul guvernamental „Pester Lloyd“ scrie următorul caracteristic prim-articol despre adresa congregațiunii comitatense din Făgăraș:

În sala comitatului din Făgăraș — această cetate are un renume vechiu ca pavăza Transilvaniei, — acum de curînd s'a luat unanim și cu mare însuflețire hotărîre, că patria e în pericol pentru-că toți Români au intențiuni de înaltă trădare și că prin urmare municipal comitatense de acolo, după-ce până acum înzadar a așteptat o acțiune de salvare din partea parlamentului sau a guvernului, a trebuit să-și înceapă pe umerii sei slabi, problema grea, de a delătura catastrofa amenințătoare. Ca adevărați politicieni, își gîndiră înțelepții Făgărășeni, de sine se înțelege, în prima linie, ca să tragă clopotul de alarmă. Îndată și începură să tragă din rîspuțeri de ștreangul acela, pentru-că se sune în depărtare și tonurile tînguitoare ale signalului de alarmă au început să umple întreaga țeară. „Patria e în primejdie!“ Și pentru-că din cauza acestei vești se nu-și peară tot curajul adauseră scamatorii politice din Făgăraș îndată cu blîndețea: „Dar' dacă voi o veți face

cu șiretlic, atunci se va pute delătura nenoro cirea.“ Și aceasta a fost idea lor salvatoare, ca administrația de stat, cu care deloc nu e necesar a se grăbi în Ungaria, să se introducă neamnat în Transilvania. Și deoarece iubirea națională, ce avea să o aștepte în Făgăraș din cauza aceasta, în mod ciudat nu s'a arătat, acum din nou vicespanul de acolo, în persoană, a pășit în publicitate, pentru-că să desfășure cu de-amîruntul opiniei publice din patrie, cum el și conștii sei municipali și-au închipuit opera acestia salviațoare, pe care restul națiunii, de sigur, că din lipsă de deplină pricepere, nu a știut-o aștepta. Romanismul în Transilvania e adevărat infectat cu totul de idei irredentiste și la aceasta poartă vina în mare parte înființarea regatului independent al României, care cu nisuițele sale după unificarea națională iritează în continuu și sistematic populațiunea de aici. În Transilvania astăzi țintește fiecare Român pe față și într'ascuns să scuture urgisitul jug maghiar și de aceea cestiunea română nu se mai poate rezolva mai mult prin concesiuni pe terenul administrației, ba nici chiar prin învuiințarea întregului program dela Sibiu. Din acestea deduc acum scamatorii politice dela Făgăraș, nu că doar' ar trebui șters de pe fața pămîntului statul român, ci ca — pentru Transilvaniei să se decreteze imediat administrația de stat.

Aceasta poate fi patriotic, dar' este gîndită în mod desperat logic. Mai înainte nu este adevărat, că întreg romanismul din Ardeal ar fi cuprins în rețeaua irredentistă. Ce se torie despre puterea nefermă a Ligei culturale române în Transilvania, este o minciună sprîncenată; aceasta se este foarte bine aici în Budapesta la guvern și în alte locuri, și dacă în casele comitatense din Ardeal nu o știu, atunci să înțească a fi informați, despre aceasta, mai înainte de a se decide, ca prin răspîndirea acestei fabule să mîne apă pe moara irredentei române. Adevărat este, ce e drept, că în populațiunea română a Ardealului domnește o dispozițiune nemulțumită, ba chiar în parte îndărjită. Dar' și aici trebuie a se face deosebire, atît în privința calitativă, cît și în cea cantitativă, între malconștii populației terănești și între aceia, ai claselor inteligente. Întrucît privește pe aceasta din urmă, dispoziția ei îndărjită își are rădîcina în parte prepuderantă în aceea, că ei se simt proscrisi și susținuți în patria lor restrînsă, de cătră societatea maghiară. Se pretind dela ele, ca să se apropie în mod social de rasa domnitoare, ba chiar să se amalgamezeze cu aceasta, dar' în același

FOIȚA „TRIBUNEI“.

A teistul.

— Novelă. —

de

Ioan Dolcan.

(Urmare din nr 247 și fino.)

— Eu știu că vorbești cu logică! dela iertăciuni sau la amor. Se vede că ți-e temă predilectă. Nu peste mult, precum se vede, te-am perde și pe tine, zise Aurel.

— Să-l auzim pe Emilian! — strigară toți.

— Ei bine, fraților, voui face pe plac. Ascultați!

Înainte de toate trebuie să vă mărturisesc, că toată fericirea mea o datoresc lui Aurel. Fără el azi poate aș fi cel mai nefericit om al semi-globului european, sau în cazul cel mai bun nici n'aș mai fi.

Să încep din cap.

Șeptesprezece Decembrie a fost atunci, când întălnii pentru prima-oraă la Elvira. Eram la soirée-ul doamnei Augusta. La primul moment o iubisem. În veci nu o să uit momentele acelea. Cât eram de fericit atunci că o puteam vedea, puteam să vorbesc cu ea, și ascultam vorbele ei. Se încep dansul și eu jucam cu ea. Nu știu ce m'a cuprins atunci, dar' mă simțiam foarte emoționat. Abia puteam vorbi câteva cuvinte de curiozitate. Mă cuprinsese o tristețea fără seamăn. Jucam mecanic, jucam în continuu, dar' nu-mi puteam da seamă de nimic ce se petrecea în mine. Săptămîni întregi purtam în pieptu-mi durerile nesigurantei, și nu mă puteam decide să-i

descoper focul ce mă ardea la inimă, nu m'am putut decide să o spun, cât de tare o iubesc. Nu, căci voiam să nu o cînt nimenea, nimenea, nici chiar ea. O idee mă neliniștea ziua și noaptea, până-ce o pusem în praxă, i-am scris fratelui Aurel. I-am destăinuit lui secretul cel mai temut, secretul amorului meu, și-l rugasem să facă ceva în interesul meu, dar' fără-ca ea să știe ceva despre iubirea mea. Resultatul a fost, dragilor, că peste două zile mă cercetă Aurel, și-mi spuse că Elvira mă iubește. Puteți-mi închipui fericirea! Dar' îndată începui să mă îndoesc de adevărul cuvintelor lui Aurel. Cugetasem că el voește să mă liniștească numai, sau poate-că ea a zis că mă iubește — numai din compătimire. La cugetul din urmă eram ruinat cu totul. În deșert mă asigură Aurel că tot ce 'mi-a vorbit e purul adevăr, îndeșert mă chema să cercetez pe Elvira, să mă conving însumi.

În fine mersei.

Ea mă primi ca pe unul față cu care nu era deloc indiferent. Eu mă pusei pe gînduri...

Și azi, fraților, sînt omul cel mai fericit, căci știu că Elvira mă iubește întocmai cum o iubesc eu.

Mă simt de alt om, cu trup și suflet reînnoit.

Emilian isprăvi cu povestirea ce o ascultară ortacii cu atențiune perfectă, și împreună se bucurau de fericirea lui.

— Trăească Emilian, trăească frumoasa Elvira!

Pocalele se ciocniră și veselia lor se auzia departe în noaptea tăcută.

„Independența“ apărî în doliu.

Pe coloanele prime sînt cadre negre era scris:

EMILIAN mort!

Peana ne tremură în mână, creierul înceată de a mai cugeta și ochii ne sînt umpluți de lacrimi când scriem cuvintele din cap: Emilian mort!

Ieri încă îl văzurăm cu toții deplin sănătos, și astăzi — e un cadavru rece și mort. De nu i-am fi văzut rana cea roșie de pe frunte, prin care a intrat glonțul asasin, — se stîngă o vieată atît de prețuită, — n'am crede nimîru că el e mort.

Nu, căci nu puteam închipui pieptul lui pururea cald de iubire — acum înrîcit, fruntea lui senină, cernit de umbră morții, creierii lui, în al căror product de atâtea-ori ne-am desfătat — sfrmăți de glonț.

Ne pare de necrezut că tragedia aceasta într'adevăr s'a sfîrșit.

Ni-se pare de necrezut cu atît mai mult, cu cît cercăm mai înadins, ce i-a servit de cauză. În deșert ne nisum să intrăm în misterul acestei tragedii atît de sguđuitoare. Aceea rămîne acum dinaintea ochilor noștri. Ori încîntor privim, nu putem vedea altceva decît din toate părțile fericire și îndestulare în viața lui.

Respectat și iubit de toți care îl cunoșteau, și îl cunoșteau toți căți au cetit vre-odată din frumoasele lui scrieri.

Abia de câteva luni fu numit profesor la liceul superior de stat, și abia de câteva săptămîni îl văzurăm înaintea altarului, jurînd credință eternă celei mai frumoase femei

din capitală. Și eată că azi zace înaintea noastră, cu frunte sdrobită... cu inimă rece...

Azi e încă între noi, astăzi încă îl putem vedea și îl putem deplînge.

*

Chilia e obdusă cu catifea neagră.

Plante esotice își lasă ramii pururea verzi spre catafalc. În jur cu flăcări galbene erau douăsprezece lumînări. Pe o masă înfruntă catafalculu sta o cruce de argint între două lumini. Mirosul umed al făclilor de ceară te face să te crezi în biserică.

Pe catafalc întins este el.

Fruntea lui vecinic senină, acoperită cu o rană sângeroasă, fața cea pururea pală se făcî verziu-gălbui, ochii închiși, buzele învinețite, „mămile pe piept puse cruce“. Întreg — rece și mort.

O femeie tinără îmbrăcată în negru stă la căpătîiu!

Lacrimile i-au secat din ochi, suspinul i-s'a nădușit în piept, simțurile i-s'au timpit în nervi — de sfîșietoarea durere. Numai cu ochii sei frumoși privește lung și jalnic la fața îngălbînită a mortului.

Fără de voe își curg lacrimile din ochi și involuntar cazî în genuchi înaintea crucii. Buzele ți-se mișcă mecanic fără să știi pentru cine se te rogi, să ceri iertare mortului sau pentru consolarea bieteii femei...

Deplîngem pe amîndoi... ne rugăm pentru ambii...

*

Tragedia aceasta atît de dureroasă s'a isprăvit ieri după amiază la oarele șese.

La un șert pe șese a fost încă în redacție. Era mai trist și mai îngădurat ca de

altă-dată. Aduse manuscrisul îndatinat, scris două epistole și apoi stringînd mîna fiecăruia plecă.

Ne întrebam oare ce l-a supărat, de ce era așa tăcut. Și abia mai vorbisem câteva cuvinte ne sosi știrea: Emilian s'a împușcat.

Alergarăm la bietul om. Era încă pe jos. Sângele îi curgea din temple, dar' era rece... mort.

Sîngera femeie era lungă el, îi săruta mările înghețate și nu putea grăi nimic.

Plîngea mereu... mereu...

*

Atăta era scris în „Independența“ din 21 Maiu.

În ziua următoare îl îngropară. Șirul mormintelor din cimiterul capitalei s'a sporit cu unul și numărul nefericitorilor de pe pămînt cu unul a scăzut.

De câte-ori a trecut el deja prin gîndiri prin visurile sale peste acest sfîrșit tragic, până-ce pe urmă într'adevăr s'a sinucis.

Dus pe gînduri se plimba el prin grădina. Visa ca întotdeauna. Când trecu lîngă un pavilion micuț din dosul grădinei se cutremură deodată și se făcî palid ca ceara.

— Da, el a fost, el, Aurel cu Elvira. I-am văzut, ședeau lîngă-olaltă aproape și vorbeau...

Și-și țesea mai departe șirul cugetelor. Câte-odată se părea a se lupta cu sine.

— Cine știe dacă vorbesc ceva comun, eată că rid... Ah nu... ei rid de mine, își bat joc de simțămintele mele și apoi mă compătimește...

Palid peste măsură, tremurînd cu întreg trupul lui se depărta trîgînat spre casă.

timp ti resping prin suspitiune si prin disgratie. Ca ori-ce nedreptate, asa si aceasta provoaca in toti, pe care ti priveste, o adanca nemulțumire, care devine tot mai intensivă și care trebuie să câștige și teren extensiv. Acest contrast social-național se mai înasprește și prin aceea, că o astfel de proscritiune este egală cu excluderea inteligenței române din cariera serviciului administrativ. Funcționarii din Făgăraș zic, firește, că cestiunea română astăzi nu mai este cestiune de funcțiuni. Dar în această nu se cuprinde implicitemărturisirea, că aceasta, cel puțin chiar și după noțiunile Făgărașenilor, a fost odinioară cestiune de funcțiuni? Și cu conștiință curată putem aduce: ea este încă și până în ziua de astăzi. *Potențaii din comitat dincolo de Dealul-Craiului neayă aceasta — din considerațiunea iubitei pânii, pe care voesc să o mândănce ei însși.* E mai comod să respingi pe Români capabili de ofiții, ca pe un element suspect, decât să ai curajul să mărturisești pe față, că greșala Românilor inteligenți nu este nesiguranța patriotismului lor, ci năsuința lor după funcțiunile municipale, care — după cum se știe — nu se ocupă prin numirea din partea statului, ci prin societatea organizată în jurisdicțiunile pe cale de alegere.

Malcontentismul din populațiunea țărănească, în parte de tot puțină este a se atribui influenței Ligei culturale române. *Noi cunoaștem comitate ardeleni cu o populațiune covârșitoare română, unde se află fislogăviri și notari comunali, care nu știu să se înțeleagă în limba administrațiilor lor.* Cum vor pute astfel de funcționari, a căror administrație e de importanță hotărâtă pentru buna sau rea stare a respectivilor cetățeni ai statului, să cunoască lipsurile acestor din urmă? Cum vor pute să fie în stare să-și câștige încrederea populațiunii? Avem cunoștință despre casuri din timpuri nu tocmai îndepărtate, când în Ardeal s'au pricinuit grave turburări ale ordinii publice prin neînțelegeri, provocate de împrejurarea, că respectivele persoane oficiale n'au fost în stare să explice poporului scopul salutar și delat prima vedere lămurit al pășirii lor oficiale. Astfel poporul neștiutor în multe cazuri privește de vexațiune, prin urmare de prigonire directă, aceea ce ar trebui să recunoască ca făcut în interesul bunăstării sale proprii, ceea-ce nu s'ar întempla, dacă persoanele oficiale, ar poseda cunoștința corespunzătoare a limbii, se înțelege însă și bunăvoință și tactul fin.

De altă parte nemulțumirea maselor populațiunii române zace în motive de natură pur economică. Nu vom să ne perdem aici în detalii; am vol numai să constatăm în general, că s'au tras margini strimte productivității pământului ardelen și că prin urmare agriculturii, cu puțină răsplăt, se poate ajuta prin promovarea dezvoltării industriale, adică prin spriginirea industriei de casă. Ținuturi întregi, se află dincolo de Dealul-Craiului, unde populațiunea, pentru-a că se nu peară de foame, din timpurile străvechi s'a ocupat cu industria lemnului.

Legea forestieră, astăzi în vigoare, desul de bună pentru ținuturile mai avute ale

Gânduri nebanice îi treceau prin creeri și peste o oară deja zăcea pe pământ. Sângele îi curgea din temple și era rece... mort.

Sărmana femeie era lungă el, îi săruta mâinile înghețate și nu putea grăi nimic.

Plângea, plângea mereu...

Poate în veci nu a știut că ea a fost cauza morții lui. Nu a știut, precum nici n'a cugetat.

Numai Aurel ar ști să spună de ce s'a stins o viață atât de tinără.

Dar nu poartă vina nici el.

Numai din epistola lui Emilian a știut și el de ce trebuie să poarte doliu sărmana femeie.

... V'am iubit pe amândoi. Pe tine ca pe Elvira, și oh cât de tare o iubesc pe ea... Mai mult însă nu pot să fac, decât ce am să fac peste câteva minute.

Fii mai fericit decât mine... și o iubește cum o iubesc eu...

Sărmanul!

Cu ce s'a ocupat atât de mult în visurile sale în fine s'a împlinit. În continuu l'a neliniștit ceva, nici pe un moment nu i'a dat pace cugetul, că el fericit nu poate fi. I'a lipsit credința cu totul. El numai cu gândurile lui trăia. Și acelea erau gândurile unui creier stricat, unui suflet bolnav...

Vântul adia lin și ramii nșurei ai sălcii triste se mișcau încetșor. La mormântul abia astupat plângea nifericita femeie.

În mormânt odihnește el! El, care prea de tot mult a iubit și a crezut — de tot prea puțin...

El ateistul...

țerii, conține dispozițiuni aspre pentru această populațiune, și interesele vitale ale acestei din urmă nu sânt îndeajuns considerate la procedura împărțirii dreptului de pădurărit erarial.

Toate acestea și încă alte multe pot să apară poate mici, totuși însă nemulțumirea românilor este numai o sumă de sentimente supărătoare, care sânt agitate în continuu prin cauze, la părere nefsemnate. Să nu se uite, că stările, prin care se nutresc aceste sentimente, nu sânt numai de azi. De decenii băntue nelimpedecate și prin urmare nu e mică nemulțumirea, care din cauza lor a cuprins pe Români. Și noi nu vom să negăm, că sub astfel de împrejurări poate afla teren uneltirilor propagandei irredentiste în sinul populațiunii române. Acest popor simte fără îndoială, o presiune supărătoasă, ba chiar chinuitoare pe terenul economic și administrativ. Dacă fi vine și agitarea irredentistă cu denunțările ei sistematice, că statul maghiar și puternicii maghiari poartă vina ia toate acestea, atunci sufletul poporului poate fi lesne preparat pentru-a să creadă astfel de acuze.

Că administrația de stat e un antidot cu efect în contra acestei miserie serioase, noi sântem cei din urmă, a trage aceasta la îndoială. Firește, dacă ar corăspunde adevărului, aceea ce presupune adresa Făgărașenilor, că adică populațiunea română este cuprinsă peste tot de idei trădătoare de patrie și că existența statului român a adus această stare de lucruri, atunci și introducerea administrației de stat ar fi nefolositoare. Atunci peste tot ar mai exista numai o resolvare rațională pentru cestiunea noastră română, și aceasta ar fi nimicirea cu forța a statului român. Dar false după-cum sânt premisele proiectului salvator al Făgărașenilor, așa e și concluziunea, ce reese din acestea. Administrația de stat poate și va ajuta, pentru-că nu Liga culturală română hotărăște sentimentele și decisiunile Românilor ardeleni și pentru-că mulțumirea acestor din urmă se poate foarte bine împăca cu existența statului român. La ceea-ce însă nu se poate gândi sub nici o împrejurare este, imediata introducere a administrației de stat numai în Ardeal, chiar de ar urma această operațiune și în celelalte părți ale Ungariei. Viitorul prosper al statului maghiar are ca condițiune preliminară administrația de stat. Această reformă, dela care așteptăm noi mântuirea statului, să fie compromisă prin aceea, că se fie dejosită la o măsură excepțională în contra unei naționalități? Și agitatori români, care își basează întreaga lor uneltire pe afirmațiunea, că Ardealul de aceea are lipsă de autonomie, fiindcă nu poate fi administrat după aceleași norme ca Ungaria, ei oare — și adică cu oare-care dreptate — nu vor privi chiar și înființarea temporală a unui sistem de administrațiune pentru Ardeal, ca un argument pentru nisuițele lor separatistice? Și mai departe ce presupunere este aceea pentru politica guvernului maghiar, ca să-i atribue acestuia că voește pentru a doua-oară să deslănțuească asuprași rezistența municipalităților, pe care odată va avé mare greutate a-i învinge: pentru prima-oară, când va fi vorba despre administrația de stat în Ardeal și a doua-oară, când va fi vorba despre aceasta în Ungaria proprie? Se vede, că viceșpanul dela Făgăraș ar face mai bine, să lase din mână ștreangul clopotului de alarmă și să nu se mai ocupe și mai departe cu mântuirea patriei. (Foarte la loc! Red. „Tib.“) Acest domn are problema să facă o administrație bună, dreaptă și punctuală. (Ceea-ce nici prin cap nu-i trece lui Kapocșányi Mor! Red. „Trib.“) Rezolvarea problemei naționalităților poate să o lase mângăiat acelor factori, care constituționalicește sânt chemați la aceasta: legislațiunea și guvernul.

— Decât aceasta nu se poate face, câtă vreme șovinismul unguresc băntue cu atâta furie, și câtă vreme presa ungurescă este atât de intolerantă și disprețuitoare față cu Români. Voiți d-voastră, cei din Budapesta, împăcare, ear' consiliile județene din Cluj și Făgăraș propun suspendarea legii de presă în ce privește presa română, maghiarizarea pe toată limba și declararea unei stări de lucruri identice cu cele din Praga. Ear' presa ungurescă, având în cor și pe ziarul d-voastre, continuă să lanseze știri sensaționale împotriva noastră, să înregistreze zilnic infamii la adresa Românilor. Ce folos, că între patru ochi câțiva bărbați de frunte din Budapesta v'ed gravitatea situației și doresc remediarea pe câtă vreme masele sânt împinse de agitatori de meserie în virtejul șovinismului celui mai acut.

— Șovinism e în ambele părți. Așa de pildă Lincaci, pe care-l cunosc, este un șovinist valah; incontestabil însă, că împins de fanatismul unguresc, el a căzut în fanatismul valah. Situațiunea însă se va îmbunătăți, căci azi toate partidele maghiare sânt animate de idea de reconciliațiune cu Români. Spre acest scop căutăm să stabilim o intimă relațiune politică, economică și socială cu București, căci numai astfel putem să ne înțelegem [cu Valahii vostri]. Noi nu vom să-i maghiarizam, căci aceasta este o idee absurdă și imposibilă; din contră, tendența noastră este ca liberala noastră lege de naționalitate, care — recunosc — până acum a fost nesocotită de toate guvernele, să o aplicăm cu sinceritate; să numim funcționari români în comitate românești, să garantăm dezvoltarea culturală și națională a Valahilor și să reformăm legea electorală în sens mai liberal. Eu personal atât de mult doresc împăcarea, încât aș fi foarte fericit când societățile culturale române și ungurești ar merge mână în mână pentru a scoate poporul din ignoranță și în consecință să v'ed că Liga română își ține adunarea generală în Budapesta, ear' Kultur-egylet-ul nostru ar veni în București. Precum am spus, ca să ajungem aici, trebuie ca cei din București să aibă încredere în noi și viceversa să se întreprindem relațiunile economice și sociale excelente.

— Cum putem să întreprindem bune relațiunile economice, câtă vreme d-voastră ați provocat răboiul vamal ce s'a declarat în 1886 între noi și monarhia vecină?

— Cum putem să întreprindem bune relațiunile economice, câtă vreme d-voastră ați provocat răboiul vamal ce s'a declarat în 1886 între noi și monarhia vecină?

— Cum putem să întreprindem bune relațiunile economice, câtă vreme d-voastră ați provocat răboiul vamal ce s'a declarat în 1886 între noi și monarhia vecină?

tragerea dela guvern a lui Tisza Kálmán, e vice-președinte al partidului național de sub șefia comitelui Apponyi și director al ziarului „Magyar Hirlap“, cea mai șovinistă gazetă din presa ungurescă. În cercurile politice din Budapesta, dl Horváth are reputația de a fi unul din cei mai profunzi cunosători ai cestiunii naționalităților.

Sub regimul lui Tisza, d-sa a jucat un rol foarte însemnat în politica ungurescă; adese-oară a fost însărcinat cu misiuni de mare importanță pe lângă cercurile din Viena și e privit chiar și azi ca un negociator politic foarte dibaciu.

Descins la „Hotel Continental“, dl Horváth mai rămâne încă trei zile în București, angajat fiind și într'o întreprindere mare în județul Prahova.

Aseară a avut bunăvoință de a mă primi și de a se întreține cu mine timp de o oară asupra unor cestiuni politice de actualitate; conversațiunea noastră, — care s'a petrecut în limba ungurescă, o'reproduc în resumat, convins fiind de a servi publicului cetitor.

— De sigur, domnule Horváth, ați venit să studiați spiritul public din capitală și din țeară și pentru a vedé care sânt părerile cercurilor noastre politice asupra situațiunii încordate dintre Români și Unguri?

— Da, dar' nu pentru prima-oară viu în București, căci am fost în mai multe rânduri, tot în același scop. Și de astă-dată am primit ferma convingere, că bărbații politici din România sânt dispuși a întreprinde relațiuni amicale cu noi. Am vorbit și cu dl Ionel Grădișteanu, care are un rol important în mișcarea anti-ungurescă din București și pot să spun, că mi-a produs o impresie, la care nu m'am așteptat; e un om inteligent și cult, cu care te poți înțelege, bine înțeles numai asupra punctelor generale. Aceeași impresie mi-au produs totuși acei bărbați, cu care am avut onoarea să me întretin.

— Vedeți dar', domnule Horváth, că noi „Valahii“ nu sântem așa de răi cum ne desemează presa d-voastre, și mai cu seamă ziarul pe care-l dirijați, „Magyar Hirlap“.

— Eu, personal, atât în cameră, cât și prin coloanele ziarului meu am pledat totdeauna pentru o împăcare cu Români, și în special cu cei din România. Aceste două popoare, Ungurii și Români, au un interes comun economic și de existență națională; poziția noastră geografică și etnică în mijlocul oceanului slav și german ne impune să fim în cei mai buni termeni și îmi pare bine a constata, [că și cercurile politice din București sânt animate de aceleași vederi.

— Decât aceasta nu se poate face, câtă vreme șovinismul unguresc băntue cu atâta furie, și câtă vreme presa ungurescă este atât de intolerantă și disprețuitoare față cu Români. Voiți d-voastră, cei din Budapesta, împăcare, ear' consiliile județene din Cluj și Făgăraș propun suspendarea legii de presă în ce privește presa română, maghiarizarea pe toată limba și declararea unei stări de lucruri identice cu cele din Praga. Ear' presa ungurescă, având în cor și pe ziarul d-voastre, continuă să lanseze știri sensaționale împotriva noastră, să înregistreze zilnic infamii la adresa Românilor. Ce folos, că între patru ochi câțiva bărbați de frunte din Budapesta v'ed gravitatea situației și doresc remediarea pe câtă vreme masele sânt împinse de agitatori de meserie în virtejul șovinismului celui mai acut.

— Șovinism e în ambele părți. Așa de pildă Lincaci, pe care-l cunosc, este un șovinist valah; incontestabil însă, că împins de fanatismul unguresc, el a căzut în fanatismul valah. Situațiunea însă se va îmbunătăți, căci azi toate partidele maghiare sânt animate de idea de reconciliațiune cu Români. Spre acest scop căutăm să stabilim o intimă relațiune politică, economică și socială cu București, căci numai astfel putem să ne înțelegem [cu Valahii vostri]. Noi nu vom să-i maghiarizam, căci aceasta este o idee absurdă și imposibilă; din contră, tendența noastră este ca liberala noastră lege de naționalitate, care — recunosc — până acum a fost nesocotită de toate guvernele, să o aplicăm cu sinceritate; să numim funcționari români în comitate românești, să garantăm dezvoltarea culturală și națională a Valahilor și să reformăm legea electorală în sens mai liberal. Eu personal atât de mult doresc împăcarea, încât aș fi foarte fericit când societățile culturale române și ungurești ar merge mână în mână pentru a scoate poporul din ignoranță și în consecință să v'ed că Liga română își ține adunarea generală în Budapesta, ear' Kultur-egylet-ul nostru ar veni în București. Precum am spus, ca să ajungem aici, trebuie ca cei din București să aibă încredere în noi și viceversa să se întreprindem relațiunile economice și sociale excelente.

— Cum putem să întreprindem bune relațiunile economice, câtă vreme d-voastră ați provocat răboiul vamal ce s'a declarat în 1886 între noi și monarhia vecină?

— Cum putem să întreprindem bune relațiunile economice, câtă vreme d-voastră ați provocat răboiul vamal ce s'a declarat în 1886 între noi și monarhia vecină?

— Inexact. Această convingere v'ed că o au toți Bucureștenii, dar' ea este greșită, căci răboiul vamal l-au provocat Austriacii. Austria are interes ca să pozeze în fața României ca amică a ei și spre acest scop, caută tot felul de mijloace ca să întretină dușmănia între Români și Unguri. Din contră, toți deputații ardeleni au stăruit pe atunci ca convenția să se încheie, dar' ministrul de externe din Viena a pus totul în mișcare ca glasul nostru să fie înăbușit și după declararea răboiului vamal tot pe noi ne-a învinovățit în fața României și a lumii întregi. Așa au fost totdeauna cei din Viena, căci ei au interese mari în joc, care îi fac să împedecé ori-ce fel de împăcare a noastră cu România. Dar cum vom începe să ne înțelegem pe terenul social cu cei din București, va urma apoi dela sine o bună înțelegere și pe terenul politic și economic.

— Nu sânt șanse mari nici pe terenul social, căci aristocrația din Budapesta este prea intolerantă. Să v'ed citez numai un singur exemplu: În 1888 a fost numit consul general în Budapesta dl Alexandru Ghica, actual secretar general al ministerului de externe, un bărbat cu deosebire cult și foarte simpatic. Ei bine, d-sa, care e descendentul unei mari familii domnitoare, ca e dat 17 domni Moldovei și Munteniei, a constatat că aristocrația maghiară este prea exclusivistă.

— A! nu. Eu am onoare să cunosc pe dl Ghica și știu că d-sa a fost unul din membrii cei mai bine văzuți ai Casinului Național (zis și al magnaților).

— Admit că d-sa să fi fost bine văzut în Casin, dar' înalta societate budapestană, exceptând familia comitelui Szirmay, a fost cam exclusivistă față cu d-sa.

— Nu știu, dar' dacă așa s'au petrecut lucrurile, în viitor ele nu se vor repeta; ne vom da toată silința ca agenții României să se simtă în Budapesta ca acasă în București. Și am auzit că guvernul d-voastre a numit acum în Budapesta un tinér distins și v'ed pot asigura că-i se va face viața foarte plăcută.

În această ordine de idei a mai urmat câteva minute conversațiunea noastră și apoi, mulțumind dlui Horváth de gentileția cu care m'a primit și de declarațiunile ce mi-a făcut, m'am retras pentru a-l revéd în biuroarele redacției noastre, unde a promis că va veni azi.

Opozițiunea croată.

În Decembrie anul trecut se uniseră cele două fracțiuni opoziționale croate, ai căror șefi sânt sau au fost Dr. Anton Starcevic și episcopul Strossmayer, și care până atunci se combăteau una pe alta, nu mai puțin crâncen decât pe partidul guvernamental. Dela ziua înălțării pe teren comun de luptă, deși fiecare fracțiune își păstrase încă deocamdată organizațiunea internă a clubului său, totuși se înțelegeau totdeauna mai înainte de a întreprinde vr'un pas politic.

În vama trecută se răspândise chiar însemnata știre pentru opozițiunea croată că cei doi șefi mai sus amintiți, care ani de zile nu vorbiau, s'au întâlnit în băile Krakupa, și schimbandu-și visele au întărit pactul de împăcare între partidele lor.

Spre a da și ultima confirmare faptului împlinit au ținut la 15 c. în Zagreb (Agram) o conferență comună, unde s'a încheiat un program comun de activitate. Deoarece foile maghiaro-jidane se puseră a batjocori și a micșora înfrunerea opoziției și rezultatul ei, vom da câteva amănunte despre cele întemplate.

În tot timpul întrunirii a domnit nu numai cea mai perfectă armonie și entuziasm, dar' chiar și prevenire, unde fiecare din fostele fracțiuni se nisua a depăși una pe alta în condendență și amabilitate. Din toate unghiurile țării au venit reprezentanți de ai tuturor straturilor sociale. Guvernamentalilor maghiarilor par'că le era rușine să ese măcar pe stradă, atât era de impunătoare conferența opoziției unite prin numărul participanților, prin destoinicia și ținuta celei mai mari părți a inteligenței croate.

Eată și punctele programului primit cu unanimitate:

1. Vor lucra în comună înțelegere pentru realizarea dreptului public și natural al poporului croat în cadrul monarhiei habsburgice.
2. Vor lucra laolaltă pentru unirea și independența tuturor țărilor croate.
3. Vor lucra împreună pentru introducerea instituțiilor parlamentare și liberale în viața de stat a regatului croat.
4. Vor ține cu puteri unite acolo, încât în toate ramurile vieții publice să fie întreprinsă exclusiv limba croată.
5. Vor proceda în comună înțelegere ori-și-când se va ivi trebuință de lucrare comună față cu alte partide din țeară sau din monarhie.
6. Se leagă din amândouă părțile că oameni singurateci, fără încuviințarea comitetului executiv nu, nu vor trata, nici nu vor

lua rezoluțiuni asupra subiectelor referitoare la această învoală, nici cu guvernele sau oameni de încredere ai lor, nici cu alte partide din țeară sau monarhie.

„Obșor“, după care aducem aceste amănunte are firma speranță, că cu cât se vor întruni mai des membrii ambelor fracțiuni, care astăzi există deosebite numai după formă, cu atât vor vedé mai bine că nu e nici o deosebire între ei, și că în curând vor începe și formele exterioare ale deosebirii, contopindu-se într'un singur club.

Noi le dorim ca să se întemple cât de curând spre a puté pune cu atât mai mare putere la respect pe îngâmfații stăpâni și slugile plecate din actuala dietă croată.

† Alexandru, conte de Hartenau.

Generalul conte de Hartenau, după-cum am anunțat deja, fostul principe al Bulgariei, a murit în Graz.

Principele Alexandru de Battenberg a fost al doilea fiu al principelui Alexandru de Hessa, din căsătoria morganatică a acestuia cu contesa Iulia Hanek, în 5 Aprilie 1857. Naș i'a fost Arhiducele Albrecht. Întră de timpuriu în armată, ear' în anul 1877 luă parte la campania în contra Turcilor, în cartierul general al marelui duce Nicolae. După răboiul fu transferat în regimentul de gardă prusian. Fiind nepot al Țarului Alexandru II. și distingându-se în acest răboi, fu designat ca principe al Bulgariei. În 29 Aprilie 1879 Sobrania bulgară îl alese cu unanimitate principe al Bulgariei. Puterile europene aprobară această alegere.

În 8 Iulie 1879 întră noul domnitor, atunci în vîrstă de 22 ani, în Tirnova și depuse jurământul pe constituție. El fu primit cu mare însuflețire și simpatie. În răboiul dintre Bulgari și Serbi se distins principele Alexandru ca harnic comandant. În lupta dela Slivnița își câștigă lauri neperitori. Tot asemenea la Pirost se distins mult, bătînd pe Serbi și înaintînd tot mai departe. Numai intervenirea Austro-Ungariei îl oprî din mersul său triumfal. După acest răboi victorios popularitatea principelui Alexandru ajunse la culme.

În urma uneltirilor rusești se făcu o conjurațiune de ofițeri și soldați, care în noaptea de 21 August 1886 puseră cu puterea mîna pe principe și-l siliră să abdică.

Principele Alexandru se retrase la Darmstadt, unde trăi retras până în anul 1888, când era vorba că ar vol să iee în căsătorie pe a doua fiică a împăratului Frideric III., Victoria. Încă mai înainte se plămădi acest plan, dar' Wilhelm I. se opuse. Când în anul 1888 principele Battenberg ceru mîna princesei Victoria era vorba, ca să i-se deee un rang înalt în armata germană. Această căsătorie se zădărnici prin rezistența principelui Bismark, care se temeă că acest proiect de căsătorie va ațta ura Rusiei. La începutul anului 1889 principele Alexandru demisionă din armata prusiană, în care avusese rangul de general-major.

În curînd după aceea lumea fu surprinsă prin știrea, că prințul Alexandru și-a luat titlul de conte de Hartenau, ce i-s'a fost dat prin decret de către ducele de Hessa, și că s'a căsătorit la Mentone cu cântăreața dela teatrul de curte din Darmstadt, d-șoara Ioana Loisinger. Din această căsătorie s'au născut doi copii: un fiu Ludovic Alexandru, care s'a născut în 1890 în Graz, și o fiică, care s'a născut acum vre-o trei săptămâni, la al cărei botez a fost nașe arhiducesa Maria Teresia.

În 26 Maiu 1892 contele Hartenau întră în armata austro-ungară, ca al doilea colonel în regimentul 27, regele Leopold II. al Belgiei. După aceea fu numit general-major și comandant al brigadei 11 de infanterie. În aceasta calitate luă parte la manevrele din anul acesta dela Güns.

Moartea nemiloasă i'a curmat firul vieții, în floarea vîrstei sale și în mijlocul familiei sale fericite.

Despre moartea contelui Hartenau se mai împărtășesc următoarele:

Starea sănătății contesei Hartenau inspiră serioase îngrijiri, deoarece ce în zilele din urmă n'a mîncat nimic, ci a stat plîngînd lângă cadavrul iubitelui ei soț. Au sosit telegrame de condoleanță dela M. Sa Monarchul nostru, Princesa de Coroană Stefania, Marele duce de Laxenburg, ambasadorul român Ghica, ducesa de Wurtemberg, Don Carlos, arhiducesa Maria Teresia, Don Alfonso, regina de Hanovera, ducele de Wurtemberg etc. Arhiducele Albrecht a trimis o epistolă de condoleanță, principele Ferdinand al Bulgariei a trimis următoarea telegramă contesei văduve:

„Sunt îngrozit de știrea aceasta înfricoșată. Dumnezeu să vă ocrotească și să vă deee putere! Eu și armata mea vom fi reprezentați în Graz“.

Înmormîntarea contelui Hartenau s'a făcut ieri.

CRONICĂ

Conferențele dela Ateneu din București. Cetim în „Timpul“: Printre conferențele care se vor ține anul acesta la Ateneu vor fi și două asupra „Dreptului naționalităților“...

Sf. Sinod al României a aprobat, după cum anunță „Timpul“ între alte cărți didactice religioase și manualul pentru învățământul religios în școlile primare...

Studentii universitari români din București s'au întrunit pentru-a se discuta noua măsură a ministrului de război, privitoare la stagiul în armată al bacalauriaților...

Ovrei în Moldova. Cetim următoarele în ziarul „Teara“ din București: Aproape toate satele din județele Moldovei-de-sus sunt inundate de ovrei și cu toate măsurile luate de administrație...

Din Șoimuș nu scrie preotul gr-cat. Ioan Baci, președintele tovarășiei agricole de acolo: Astăzi am primit dela înaltul ministru de agricultură...

Flotila română comercială a regiei, s'a îmbogățit cu al 5-lea remorcher „Basarab“ sosit de curând la Severin. Ca și celelalte, a fost construit și acesta în șantierul din Linz...

Consiliul sanitar din Sofia a modificat deciziunea ce luase de curând, precum urmează: proveniențele române, care vor sosi în porturile de mare...

O luptă cu bandiții lângă București. De mai mult timp șeful siguranței publice avea cunoștință că împrejurul capitalei este o bandă de tâlhari evadați...

7 miliarde și jumătate de bani pentru o femeie; asta este o culme, care te face să crezi că printre animale omul este acela, care pentru prostia lui face să răză cu hohot pe Dumnezeu...

Omul, care a plătit atâția bani pentru posesiunea unei femei, deja trecută prin viață, este tânărul Fair, fiul senatorului Fair, din California, unul din cei mai mari milionari din Ovest...

Femeia care a pus la așa înalt preț privilegiul sărutărilor și mângâierilor sale, este d-na Carolina Smith.

Această păreche, care a descins în New-York la hotelul Berthold, se pregătește să-și îndrepteze sborul spre Europa.

Atragem atențiunea p. t. public asupra petrecerii cu dans, ce o va aranja „Reuniunea femeilor pentru înfrumusețarea bisericii gr-cat. din Sibiu“...

Invitare. P. t. membri din comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ sunt poștiți la ședința comitetului...

Președintele al camerei franceze a fost ales Casimir Perier cu 333 voturi contra 86. Vicepreședinți au fost aleși: dl Mahy, Felix Faure și Lokroy.

uniforme de ceremonie pentru președintele republicii. Dar dl Carnot a opus un refuz formal. El e de părere că marele cordon al legiunii de onoare sub haina neagră și marchează în deajuns autoritatea prezidențială...

Asasinul lui Emin Pașa. Ziarul „L'Étoile Belge“ din Bruxelles află din Congo, că căpitanul belgian Ponthier a prins pe Said, asasinul lui Emin Pașa. Said a fost condamnat la moarte și împușcat.

Hymen. Dl Nicolau Mladin, teolog abs. din Curticiu s'a logodit cu domnișoara Ana Bogdan din Cristior.

Teatru. Sâmbătă s'a reprezentat opera „Gasparone“ cu mare succes. Rolurile au fost cât se poate de bine reprezentate. „Die Hochzeit eines Reservisten“, posnă cu cântece. Succesul a fost desăvârșit. Sala teatrului a fost literalmente plină...

Aseară s'a jucat piesa „Krieg im Frieden“ în beneficiul actorului Fritz Müller, care a fost des aplaudat în rolul său. Asemenea și dnii Leichter, Preger, Schöntag, apoi d-șoarele Ullman și Hundshammer au contribuit mult la reușita piesei.

VARIETĂȚI.

(Legenda tutunului.) Asupra originii tutunului sânt două legende, una persiană și alta mohamedană.

„Un sfânt anahoret zise unui tânăr care își smulgea părul și barba ee desperare că ti murise nevasta: „Du-te la mormântul iubitei tale femei, acolo vei găsi o plantă, căreia se-i dai foc și când această plantă va arde se aspiri fumul; vei încerca mulțumire și bucurie totodată“.

Mohamedanii istorisesc această legendă într'un chip cu totul diferit. „Profetul ridicase de jos o viperă aproape moartă de sete și o adăpă.

Vipera, ca să-și arete recunoștința sa îl mușcă și fugi. „Mohamed supse imediat rana, și din saliva sângeroasă și otrăvitoare ce el scuipă pe pământ incolți planta tutunului“.

„Care este cea adevărată? Ce este în fundul unei țigări: miera, femeii sau fierea amară?

Cât costă o femeie? — 15 milioane de dolari, adică 75 de milioane de franci!! Acest lucru se pare de necrezut, și cu toate acestea este foarte adevărat, căci s'a întâmplat, că mai zilele trecute un American a cumpărat o femeie cu 75 de milioane de franci.

Dacă s'ar fi întâmplat un astfel de lucru în România, de sigur că acel bărbat ar fi fost socotit ca nebun și închis într'un balamuc.

7 miliarde și jumătate de bani pentru o femeie; asta este o culme, care te face să crezi că printre animale omul este acela, care pentru prostia lui face să răză cu hohot pe Dumnezeu.

Omul, care a plătit atâția bani pentru posesiunea unei femei, deja trecută prin viață, este tânărul Fair, fiul senatorului Fair, din California, unul din cei mai mari milionari din Ovest.

Femeia care a pus la așa înalt preț privilegiul sărutărilor și mângâierilor sale, este d-na Carolina Smith.

Această păreche, care a descins în New-York la hotelul Berthold, se pregătește să-și îndrepteze sborul spre Europa.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 20 Noembrie n. Iudex Curiae Ladislau Szögyeny, tatăl ambasadorului austro-ungar dela Berlin, a murit la moșia sa Gop.

Sofia, 20 Noembrie n. Principele a dat un ordin de zi al armatei, în care se accentuează marea pierdere, ce a suferit armata prin moartea prințului de Battenberg. S'a ordonat un doliu de zece zile.

Graz, 20 Noembrie n. Corpul răposatului conte de Hartenau a fost expus ieri. Pe sicriu s'au depus 100 de cununi.

Bibliografie.

A apărut: Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invectivelor „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolae Densușianu asupra metropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. Blaj 1893. Tipografia seminarului gr-cat. în Blaj, 265 pag.

A apărut: Abecedar pentru școlile populare, compus de N. Ieremieviici-Dubău. Viena. 1893. Editura i. r. a cărților școlare.

A apărut: Raportul anual al societății academice „Junimea“ din Cernăuți. Al XV. an administrativ, dela 3 Noembrie 1892 până la 12 Noembrie 1893. Proprietatea societății.

A apărut: Elemente din Biblie și din istoria bisericească pentru școlile populare române de Iosif Aron, învățător. Editura librăriei Ciureu. Brașov, 1893.

„Foaia Diecesană“. Organ al eparchiei gr-or. rom. a Caransebeșului. Apare odată pe săptămână: Duminea. Redactor responsabil: Dr. Petru Barbu. Anul VIII. Nr. 45 dela 19 Noembrie v. are următorul cuprins: Partea oficială: Cercular. — Partea neoficială: Personalitatea preotului ortodox. (Urmare.) — Pastoralul înaltpreașfințitului metropolit al României D. Ghenație. — Din economia rurală. — Varietăți. — Provocare. — Concurse. — Edict. — Licitațiune minuendă.

„România Medicală“. Apare de două ori pe lună în limba română și odată în cea franceză. Comitetul de redacțiune: Prof. Dr. V. Babeș; prof. Dr. N. Manolescu; Dr. G. Manu; prof. Dr. M. Petrini-Galatz; Dr. N. Thomescu. Redacția și administrația: Institutul de bacteriologie, București. Anul I. Nrii 16 și 17 au următorul cuprins: Notă asupra unui cas de sifilidă eritemato-tuberculo-crustoasă a feței, complicată de sarcom angiolitic al creierului, de prof. Dr. Petrini-Galatz. — Tumori intra-craniene, de prof. Dr. Kalendaru. (Urmare și fine). — Contribuțiune la studiul imunității, de Al. Tălașescu. — Despe simfiseotomia și indicațiunile ei, de Dr. I. Calinciu. — Despe un cas de hemoragie cerebrală, de Dr. S. Ornstein. — Apărarea României contra holerei, de prof. Dr. V. Babeș. — Comunicare făcută la Academia-Română despre analele institutului de bacteriologie și patol., de prof. Dr. V. Babeș. — Chist hidatic al ficatului și cisticercosă, de Dr. V. Babeș și Manicativ. — Bibliografie: Toussaint-Barthélemy; Măldărescu; Minoviici; Urechia etc. — Starea holerei. — Notițe.

LOTERIE.

Tragera din 18 Noembrie n. Timișoara: 74 22 2 66 43 Viena: 90 18 80 39 6

Călimdarul zilei.

10/22 Noembrie 1893.

Iullan: Apost. Erast Gregorian: Cecilia Soarele: răsare 7.38 apune 3.54

Buletin meteorologic.

Sibiu, 21 Noembrie n. 10 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura după Celsius, Maximal și minimal temperatură, Direcția și vântul. Data for Sibiu, 21 Noembrie n. 10 oare dimineața.

Din țeară 15 Noemv. n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică, Temperatura Celsius, Vântul. Data for various stations: Budapesta, Sătmăr, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Sosiți în Sibiu.

La 21 Noembrie n. Hotel „Neurivher“. Albert Tompa, proprietar. Fischer și Gelb, p-lerini din Viena.

Teatru orașenesc.

Mercuri, 22 Noembrie n. 1893: „Lachende Erben“. Operetă comică în 3 acte de I. Horst și L. Stein.

Economic.

Wekerle despre cestiunea valutei. Exposul din Septembrie a. c. al ministrului Wekerle despre cestiunea valutei a fost de natură a încuraja spiritele intimidite prin urcarea agiului.

Greutate împreună cu procurarea aurului necesar pentru reforma monetară, a zis ministrul, constituie disagiul ce s'a ivit față cu relațiunea fixată. (Spre lămurire observăm că la fixarea așa zisei relații se luase ca paritate pentru valutele străine cursul mediu dintre ani 1879—1891, ș. a. pentru marca germană f. 58.78, pentru Napoleon f. 9.52 și pentru Lira sterlingă 120.08, ear' azi aceste valute notează cu un agiu de peste 6% Red.)

Vina la această neplăcută apariție economică, spune mai departe ministrul, nu se poate atribui guvernului prin aceea că ar fi detras prin cumpărări spre scopurile valutei circulațiunii aurul necesar. Disagiul l'ar fi cauzat scurgerea înalpei a efectelor noastre de stat și private plasate în străinătate, care fapt după părerea ministrului ar fi o apariție economică din cele mai favorabile, căci ne mai datorând străinătății, vom pute ține în țeară aurul adunat.

Explică mai departe cum pentru combaterea disagiului se aplică de obște 2 mijloace, pe care i-se impută că nu le-a folosit. Antăul este: punerea unei cantități corespunzătoare de aur la dispoziția pieței. Dacă disagiul s'a născut prin aceea că guvernul arfi detras pieței aurul de lipsă, singurul bun remediu este: a reda pieței aurul și disagiul ar dispăre, dar' și aurul s'ar duce. De aceea nu a folosit acest remediu și nici de aici înainte nu se va servi de el sub nici o condiție.

Al 2-lea mijloc se propune urcarea etalonului de dobândă. Aci ministrul deslășură cum la noi, stat eminent agricol, etalonul dobânzii determină mult mai mult situația economică, ca în țeri industriale, unde percepțiuni și erogate se repartizează mai proporțional pe deosebitele epoce ale anului. Crede inoportună această politică, care probabil mai mult ar strica. (Observăm că cu toate acestea cuota oficială a băncii austro-ung. a fost deja urcată dela 4 la 5% în discont deja la începutul lunii Octomvrie. Red.)

Pentru dispariția disagiului, zice mai departe, numai un singur mijloc sigur există, și anume: recepțiunea plătirilor în număr rar. Acum însă nu se poate face lucrul acesta, ci trebuie procurat cuantul încă necesar de aur, delăturând obstacolul principal notele de stat, care trebuiesc scoase din circulație.

Partea Ungar ei din datoria flotantă de stat de 312 milioane fl. face 93,600.000 fl. Față cu acestea se găsesse deja în cassa statului, la monetărie etc. peste 80 milioane fl. în coroane de aur. Dacă consorțiul, cu care ministrul a contractat pentru opera conversiunii. (Grupul Rothschild și Creditanstalt Red.) va executa opțiunea rezervată pentru 12 milioane rentă de aur, ceea ce ministru nu se îndoiește că va face consorțiul chiar în interesul propriei reputațiuni, atunci aurul fiind întreg adunat, se va pute păși la plătirile în numșrar.

Considerând ciclul de 5 ani ce s'a prevăzut la 1892 pentru regularea valutei dacă privim starea de azi după abia 5 sferturi de an, ministrul concludă că reforma monetară numai prin o lipsă de încredere de sine s'ar mai pute periclită.

Prețul mărfurilor

Piața din Mediaș, 16 Noembrie v. Grâu frumos hectolitra fl. 5.— până fl. 5.25, grâu mestecat fl. 3.75 până fl. 4.—, sêcară fl. 3.30 până fl. 3.50, cucuruz fl. 3.— până fl. 4.—, ovês fl. 2.30 până fl. 2.50 orz fl. — până —, sêmânță de cânepă fl. 4.— până fl. 5.—, sêmânță de in fl. — până fl. —, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazăre fl. 4.— până fl. 4.50, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. — până fl. —, sêu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 24.—, luminări turnate de sêu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 55 până fl. 60, slănină fl. 53.— până fl. 56, cânepa fl. 32.— până fl. 34.— fân fl. 1.40 până fl. 1.80, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirit pro hectolitră fl. 53.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 până 48 cr., carne de vițel 40 cr. până 48 cr., carne de porc cr. 40 până 43, carnea de oaie fl. 20.— până —, ouă 3 cu 10 cr.

Piața din Brașov, în 16 Nov. n. Grâu frumos hect. fl. 6.20, de mijloc fl. 5.6', mai slab fl. 5.—, grâu mestecat fl. 4.—, sêcară frumoasă fl. 3.50, de mijloc 3.30 fl., mai slabă —, orz frumos fl. 4.3', de mijloc 4.—, ovês frumos fl. 2.70, de mijloc —, cucuruz fl. —, —, mălaiu fl. 3.40, mazăre fl. 5.40, linte fl. 12.— fasole fl. 3.50, sêmânță de in fl. 10.—, sêm. de cânepă fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carne de vită p. chilo 46—53 cr. carne de porc 45 — 50 cr., 10 ouă cu 20 cr.

Tîrgul de rimători în Steinbruch în 16 Nov. n. s'au notat: ungurești bătrâni grei 45 — cr. până 46.— cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ungurești grei tineri 45.— cr. până 48.1/2 cr., de mijloc 43.— cr. până 48.1/2 cr., ușori 47.— cr. până 47.— cr., marfă țerănescă grea 46 — cr. până 47 — cr. de mijloc 45.1/2 cr. până 46.— cr., ușoară 46.— cr. până 47.— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sêrbesci grei 45 — cr. până 46.— cr., transito de mijloc 45.— cr. până 46 cr., transito ușori 43.— până cr. 44.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Nov. n. 1893.

Table with multiple columns: Sămnițe, Prețul per 100 chilogr., Cămințe, Prețul per 100 chilo. Lists various commodities like Grâu, Bănățenești vechiu, Grâu dela Tisa, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 2 columns: Din 18 Noembrie n. 1893. Lists items like Hârtie-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești.

Bursa de Budapesta.

Table with 2 columns: Din 16 Nov. n. 1893. Lists items like Renta de aur ung. 6%, Renta de aur ung. 4%, Renta de aur ung. 5%, etc.

Bursa de Viena.

Table with 2 columns: Din 16 Nov. n. 1893. Lists items like Renta de aur ung. 6%, Renta de aur ung. 4%, Renta de aur ung. 5%, etc.

Bursa de București.

Table with 2 columns: Din 2 Noemv. v. — 4 oare p. m. Lists items like Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc.

Redactor responsabil: Cornel Scurtu.

